

EEN JAAR LATER

‘Jonge honden’ Jelle Staleman en Roeland blikken terug op expeditie K2

JELLE: Wilco had een oproep op de NKBV-website gezet dat hij ‘jonge honden’ zocht voor de expeditie. Dan twijfel je natuurlijk. Ben ik daar wel ervaren genoeg voor? Je hoort toch vaak verhalen over de K2: hoog, gevaarlijk, de moeilijkste berg ter wereld, noem het maar op. Ik had misschien zestig, zeventig toppen in de Alpen beklommen, wel vaak via moeilijke routes, maar ik had nauwelijks hoogte-ervaring. Ik was in Zuid-Amerika op de Cotopaxi geweest, maar dat stelt niet zoveel voor. Zesduizend meter kun je niet vergelijken met 8600 meter. Uiteindelijk dacht ik: eerst maar eens kijken of ik door die selectieprocedure kom. Als ik het dan haal, ga ik wel nadenken over

of ik het allemaal wil en of ik het allemaal wel kan.

ROELAND: Ik heb heel wat geklommen in de Alpen, maar ik was nog nooit buiten Europa geweest. De hoogste berg die ik had beklommen was de Mont Blanc – 4800 meter. Als je ziet dat het basiskamp van de K2 al op 5500 meter ligt, dan is het een beetje... Dat is natuurlijk een grote stap. Maar ik had een vriend die zei: “Joh, Roeland, dat moet je doen. Dat is een grote kans, die moet je pakken.” Uiteindelijk dacht ik: misschien heeft ‘ie wel gelijk; misschien moet ik het gewoon proberen. Ik heb een brief geschreven met m’n motivatie,

m’n cv, alle routes die ik had geklommen. Een paar weken later moest ik op sollicitatiegesprek komen, op een vrijdagmiddag. Bij Wilco in Utrecht.

Twee dagen later kreeg ik bericht dat ik mee mocht. Aan de ene kant was ik natuurlijk heel blij, maar aan de andere kant vroeg ik me af: is dit wel wat ik wil. Ik heb nog zeker een week zitten twijfelen.

De K2 is ook een beetje gevormd door alle verhalen er omheen. Eén op de vier topbeklimmers gaat dood en dit en dat en lawines en noem het maar op, maar als je daar klimt, ervaar je dat niet. Je weet het alleen van horen zeggen; het staat in de boeken. Kijk, het is hoog en ik heb natuurlijk

van Oss

Jelle Staleman

Roeland van Oss

MAAR LIEFST ELF KLIMMERS KWAMEN VORIG JAAR AUGUSTUS OM OP DE FLANKEN VAN DE K2, ONDER DE OGEN VAN JELLE STALEMAN EN ROELAND VAN OSS. ZIJ WAREN ALS 'JONGE HONDEN' MEE MET DE NORIT K2-EXPEDITIE ONDER LEIDING VAN WILCO VAN ROOIJEN DIE ZELF ENKELE DAGEN VERMIST IS GEWEEST. EEN JAAR NA DATO KIJKEN DE JONGE HONDEN TERUG.

wel een moment gehad dat ik dacht: Jezus, ik loop op de K2, maar het heeft me nooit zo overweldigd dat ik daar helemaal de kluts van kwijt was. Voor mij was het gewoon een berg. Een mooie berg met een mooie lijn.

JELLE: Op 5 juli heb we met ons eigen team een toppoging gehad. Die strandde omdat we op een groot deel van de route nog touwen moesten fixen. We hadden branders mee, tenten mee, touwen mee, best wel zware rugzakken, diepe sneeuw tot aan je heupen, dus eh, dat hebben we toen gewoon niet gehaald. Het was ook een beetje een gok. We dachten: ja, als je een achtduizender wilt beklimmen, moet je af en toe een gok nemen.

Daarna hadden we nog een maand, dus we dachten: dat moet nog kunnen. Alleen hebben we toen drie-en-eenhalve week in het basiskamp zitten wachten omdat het constant slecht weer was. We hadden ofwel een hoge-drukgebied, maar dan wel met een jetstream op de top van de berg, dus keiharde wind, of we hadden slecht weer: een lage drukgebied zonder wind. Het was de hele tijd het één of het ander. Toen dachten we op een gegeven moment: dit is het einde van de expeditie.

Ik vond het op zich verder wel gezellig in het basiskamp. We gingen af en toe bij de Italianen eten, af en toe kwamen de Italianen bij ons. 's ochtends rustig ontbijten

en dan effe een boekje lezen en dan een rondje door het basiskamp lopen, even met al die gasten praten en dan een potje schaken met Cas – ik heb me helemaal ziek geschaakt. Dan even schrijven over wat je vandaag beleefd had, weer een beetje lezen, avondeten en daarna direct slapen omdat het gewoon donker was en koud. Maar toen kwam toch nog dat goede weer.

ROELAND: Het was wel vrij snel duidelijk dat ik geen toppoging zou krijgen omdat ik niet sterk genoeg was. Dat vond ik ook terecht - ik had heel veel last van de hoogte. Ik kreeg weinig zuurstof. Ik had al problemen om in Kamp 3 te komen, laat staan Kamp 4 en verder.

**‘Wat zouden m’n kansen zijn geweest?
Je kunt er achteraf niks van zeggen, maar ik ben blij
dat ik ben omgekeerd’**

Ik heb altijd in m’n hoofd gehad dat het belangrijkste was om die expeditie tot een goed eind te brengen. Voor mij was dat als er iemand op de top zou komen. En of ik dat zou zijn, of Cas of Wilco of iemand anders, ja, dat zou me eigenlijk een rotzorg zijn. Waarbij ik ook wel besepte dat de kans dat ik het zou zijn heel erg klein was. Ik had gehoopt dat ik op achtduizend meter zou komen – dat is toch een beetje een magische grens. Dat is niet gelukt, maar ja.

JELLE: Ik heb op een gegeven moment een simpel rekensommetje gemaakt: ik heb zoveel meter geklommen in zoveel tijd, ik moet nog zoveel, daar ga ik minstens zo lang over doen. Daar kwam uit dat ik tussen zes en zeven op de top zou staan. Nou ja, acht uur wordt het donker – dat zou betekenen dat ik in het donker moest afdalen. Dat vond ik genoeg. Ik kan me voorstellen dat voor Wilco, Cas en Gerard die afweging anders is. Het weer was perfect, de sneeuw was perfect, maar voor mij was het gewoon klaar. Ik had in het basiskamp al besloten dat ik niet in het donker wilde afdalen. Ik had geen ervaring op achtduizend meter en dan is de K2 niet de berg om dat uit te vinden.

Ik ben eerst nog wel doorgeklimmen. Je gaat toch lopen denken: ben ik nou niet een mietje, neem ik wel de goede beslissing? Moet ik nou doorgaan, want iedereen gaat toch door? Het is niet een beslissing die je effe in een paar minuten neemt. Maar op een gegeven moment was het duidelijk: ik vond het genoeg. Ik had ook geen spijt. Of je nou uiteindelijk gelijk hebt of niet: je kunt beter tien keer voor niks omkeren. Achteraf denk ik ook: er zijn 22 man doorgedaan, daarvan zijn er elf doodgegaan en twee hebben hun tenen verloren. Van dat hele clubje was ik de minst ervaren; ik was de op-een-na-jongste in het basiskamp. Wat zouden m’n kansen zijn geweest? Je kunt er achteraf niks van zeggen, maar ik ben blij dat ik op 8200 meter ben omgekeerd.

ROELAND: Ik had in het basiskamp eigenlijk de hele dag een radio bij me. Het enige wat je kunt doen is een beetje ondersteunen natuurlijk: “Kom op, ga door en succes.” Maar toen kwam dus het nieuws dat één van de Servische klimmers omgekomen was. Wat ik me heel goed herinner is dat de Servische expeditieleider op de portofoon zei: “Einde expeditie. Omdraaien en we gaan naar huis.” Hij wilde nog wel dat twee

mensen naar boven gingen om het slachtoffer te bergen. Dat vond ik echt verbazingwekkend. Uiteindelijk is bij die berging iemand uit- gegleden en die is ook omgekomen. Dat was nummer twee.

Rond een uur of half zes kreeg ik Pemba aan de lijn dat hij op de top stond. Na een uur kwam beetje bij beetje iedereen op de top. Wat ik me ook nog heel goed herinner is dat één van de Serviërs, Hoselito Bite, tegen me zei: “Roeland, wacht nog even. Ze staan op de top, maar ze zijn nog niet beneden.” Wat denk je dan? Ja, één op de vier topbeklimmers komt om het leven en ze zijn met z’n vieren boven. Dat hebben we een paar keer tegen elkaar gezegd, als geintje: we zijn met acht klimmers. Eén op de vier, dan zouden er twee moeten omkomen. Hoselito had al eerder gezegd: “Roeland er gaan 24 man naar boven. Houd er rekening mee dat er een of twee omkomen.” Daar moet je inderdaad rekening mee houden, je denkt altijd dat het bij iemand anders gebeurt.

JELLE: Nadat ik een uurtje had geslapen in Kamp 4 heb ik m’n spullen gepakt en ben ik verder afgedaald. Dat ging natuurlijk

hartstikke langzaam. Onderweg naar kamp 3 kwam ik Mark tegen. Daar hoorde ik voor het eerst dat die Serviër naar beneden was gepleurd onder de Bottleneck. Ik hoorde dat ie z'n stijgklem van het touw had gehaald. Het klinkt een beetje alsof het me niks doet, maar als je de K2 gaat beklimmen, dan weet je dat er risico's aan vastzitten. Hij had zich uitgeklikt uit het touw, nou ja, dan verhoog je het risico dus nog meer. Je weet dat zo iets dan kan gebeuren.

Ik ben gaan slapen, want ik was goed naar de kloten. Een paar uur later kwam Nick Rice, een Amerikaan, ook in Kamp 3. Hij had met de satelliettelefoon naar z'n moeder gebeld en zo hoorde ik via via – zij had de internetsite van onze expeditie gecheckt – dat boven nog twaalf klimmers vastzaten. Ik had geen radio, dus ik had geen contact met het basiskamp of met de jongens op de top. Terug omhoog ging niet meer, daar was ik niet sterk genoeg meer voor, dus ik ben gewoon maar verder gaan slapen. De volgende dag ben ik helemaal afgedaald. Ik had met geen mogelijkheid iets kunnen doen. Ik moest gewoon naar beneden. Ook de dag na zo'n toppoging ben je niks waard.

ROELAND: Toen werd het donker; je kon de hoofdlampjes op de top zien. Ik heb in het basiskamp de radio naast m'n bed gelegd en ik heb geprobeerd wat te slapen. Ik kan me herinneren dat Cas om ongeveer twaalf uur 's nachts meldde dat hij onder de Bottleneck zat en dat Pemba onder hem zat en dat er een probleem was met de touwen. Dat er touwen wegwaren of zo. Cas wist ook niet waar Wilco of Gerard waren. Van dat gesprek staat me niet meer zoveel bij.

Ik ben 's nachts nog naar de Koreaanse expeditie geweest met de bedoeling te vragen wat zij wisten. Uiteindelijk heb ik de hele nacht bij de Koreanen gezeten. Ik heb daar volgens mij een uur ergens in een hoek op de grond gelegen in een slaapzak. Om vier uur, half vijf heeft Cas mij opnieuw op de radio opgeroepen dat hij veilig was in Kamp 4.

Het probleem was dat we van allerlei expedities flarden binnenkregen. De Amerikanen zaten boven, de Koreanen zaten boven, de Italianen zaten boven, wij zaten boven. Die hebben dit, die hebben dat, de touwen waren weg, er waren mensen naar beneden gestort, weet ik veel. Boven Kamp 4 hing het bovendien helemaal dicht met bewolking. Op een bepaald moment

'Ik dacht eigenlijk dat Wilco dood was. Als je vermist bent boven de achtduizend meter dan betekent dat meestal gewoon dat je dood bent'

**‘Steeds als ik iets hoorde,
belde ik het door naar Nederland’**

trok het open en toen meldden Cas en Pemba vanuit het kamp dat in de traverse boven de Bottleneck nog tien, twaalf man vastzaten, maar ze wisten niet precies waar Wilco was. Ze vermoedden dat ie daarboven was.

JELLE: In het basiskamp hoorde ik wat meer details over wat er aan de hand was. Wilco vermist, Gerard vermist, nog een heleboel andere mensen vermist. Ik ben eigenlijk nuchter gebleven toen ik het allemaal hoorde. Kijk, ik kende natuurlijk Heleen, de vrouw van Wilco, en ik kende z'n zoontje, voor hen vond ik het wel heel erg. Ik dacht eigenlijk dat Wilco dood was. Als je vermist bent boven de achtduizend meter dan betekent dat meestal gewoon dat je dood bent. Wonder boven wonder heeft ie dat overleefd.

ROELAND: Wilco heeft op een bepaald moment z'n vrouw gebeld. Zo konden we proberen hem op te sporen. Hij had aangegeven waar hij dacht dat hij zat en dat hij probeerde naar beneden te komen. Pemba en Cas zijn toen een aantal keer richting de Bottleneck gegaan om hem te zoeken. Daar hebben ze toen wel Marco Confortola, een van de Italianen, gevonden. Die is door Pemba naar Kamp 4 gebracht. Steeds als ik iets hoorde, belde ik het door naar Nederland. Over mensen die veilig waren of wat er precies gebeurd was. Uit Nederland kreeg ik allemaal vragen: "Weet je iets over die, weet je iets over die, weet je iets over Gerard, weet je iets over Wilco, weet je wat over Mark." Nee, nee, nee: dat was het enige wat ik wist.

Toen ineens om een uur of drie zag Chris, een van de Amerikanen, een oranje stipje op de wand. Ik zag niks, dus ik zei: "Volgens mij beeld je het jezelf in." Maar toen kwam er nog iemand anders die zei: "Ik zie het ook."

Dan ga je denken: wie kan het zijn. Er waren maar drie mensen met een oranje pak op de berg, alle drie van ons. En twee daarvan hadden we al. Toen we wisten dat Wilco daar zat. Ik heb meteen naar Nederland gebeld en daarna direct Cas opgeroepen dat ze verder moesten afdalen naar Kamp 3, zodat ze hem onderweg als het ware zouden afsnijden. Ik heb Wilco nog geprobeerd te bellen op de satelliettelefoon, maar er werd niet opgenomen. Het was inmiddels tien uur 's avond en ik was zo kapot, ik moest gewoon

‘Voor mij was het gewoon een berg. Een mooie berg met een mooie lijn’

slapen. Ik dacht toen wel: als ze Wilco nu niet te pakken krijgen, dan is hij gewoon dood. Twee nachten in de buitenlucht op die hoogte, dat is gewoon onmogelijk. Om vijf uur 's ochtends schreeuwde Chris: “Roeland, Roeland, het beweegt!” Hij leefde dus nog. Toen hebben we direct met de radio Pemba proberen te bereiken. “Jullie moeten naar buiten, hij komt eraan. Nog twee minuten en dan komt hij om de hoek van de serac. Jullie lopen elkaar zo tegemoet.” Je kon het met het blote oog zien; iedereen stond om ons heen. Je zag een oranje stipje dat was Cas en een oranje stipje dat was Wilco en die zag je langzaam naar elkaar komen en in een keer waren ze samen.

Volgens mij, ik weet het echt niet meer zeker... Op een gegeven moment heeft iemand gezegd dat hij een bepaalde kleur pak naar beneden heeft zien vallen. En dat was het pak van Gerard. Toen werd het heel langzaam duidelijk dat Gerard was omgekomen, maar zekerheid hadden we natuurlijk niet. Het probleem is dat je het niet honderd procent zeker weet. Niemand heeft tegen jou gezegd: ik weet zeker dat Gerard dood is. Maar we hadden zoiets van: het is nu

drie, vier dagen geleden: hij ligt daarboven ergens. Dat is wel heel raar.

JELLE: De enige keer dat ik echt geëmotioneerd ben geweest is toen we in Islamabad een ontmoeting hadden met familie van Gerard. Gerard is eigenlijk een tijd lang vermist geweest. Wat er waarschijnlijk gebeurd is, werd eigenlijk pas duidelijk toen Marco van de berg af kwam. Eigenlijk zijn we er pas heel kort geleden met behulp van foto's en video's achtergekomen wat er nou precies gebeurd is. Er hingen bij de Bottleneck drie Koreanen in het touw die niet los konden komen. We wisten wel dat Gerard samen met Marco had geprobeerd om hun vrij te krijgen. Marco is op een gegeven moment doorgedaan. Gerard is blijkbaar gebleven en heeft net zolang gepield tot ie ze wel los had, maar is daarna geraakt door vallend ijs. Voor het helpen van die Koreanen heeft hij postuum een prijs gekregen. Dat is voor zijn familie natuurlijk wel goed om te horen. De ontmoeting met de familie was heel emotioneel. Dan zie je z'n vriendin en z'n moeder en z'n broer... Die mensen zijn geen klimmers, dus je probeert uit te leggen

waarom en wat. Die mensen hadden ontzettend veel vragen: wat is daar gebeurd, wat is daar gebeurd, hoe zit dit in mekaar, hoe zit dat in mekaar. Op een hoop vragen hadden we gewoon geen antwoord omdat we het zelf ook niet wisten. Dat is heel moeilijk.

“Misschien hadden we het wel anders moeten aanpakken. Dat kun je achteraf niet zeggen. Er waren op de K2 wel erg veel mensen, met name die Koreanen, waarvan ik het idee had dat ze nog nooit geklommen hadden en dat ze het op de K2 even gingen uitproberen. Misschien hadden we niet in zee moeten gaan met die andere expedities. Dan hadden we voor de topoging geen vaste touwen hoeven aanleggen in het vlakke stuk en dan hadden we daar niet zoveel tijd verspild. Als dat allemaal niet zo lang had geduurd, dan waren we eerder op de top geweest, dan waren we ook eerder beneden geweest, dan was dat ijs misschien wel gevallen, maar dan waren we daar al weg geweest. Dan had het er heel anders uitgezien. Maar dat is achteraf. Ik word er ook niet boos over ofzo. Het loopt zoals het loopt.” ▲